УДК 343.123

В. Л. Ортинський
директор Навчально-наукового Інституту права та психології
Національного університету "Львівська політехніка",
доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ: КРИМІНАЛІСТИЧНІ АСПЕКТИ

© Ортинський В. Л., 2016

Розкрито поняття та зміст легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Проаналізовано міжнародні та вітчизняні правові акти, які надають поняття легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Визначено основні бачення науковців щодо формування способів легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Окреслено особливості розпізнання способів легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Ключові слова: поняття відмивання, злочинні доходи, фінансові операції, способи відмивання, Міжнародні конвенції, законодавчі акти,

В. Л. Ортинський

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕГАЛИЗАЦИИ (ОТМЫВАНИЕ) ДОХОДОВ, ПОЛУЧЕННЫХ ПРЕСТУПНЫМ ПУТЕМ: КРИМИНАЛИСТИЧЕСКИЕ ЧЕРТЫ

В статье раскрыто понятие и содержание легализации (отмывание) доходов, полученных преступным путем. Проанализированы Международные и отечественные правовые акты которые предоставляют понятие легализации (отмывание) доходов, полученных преступным путем. Определены основные виденья ученых относительно формирования способов легализации (отмывание) доходов, полученных преступным путем. Очерчены особенности распознавания способов легализации (отмывание) доходов, полученных преступным путем. Одним из проблемных вопросов противодействия отмыванию доходов, полученных преступным путем, складывает процесс определения и распознавания способов преступных действий.

Ключевые слова: понятие отмывания, преступные доходы, финансовые операции, способы отмывания, Международные конвенции, законодательные акты.

V. Ortinski

SEPARATE SIGNS OF LEGALIZATION (WASHING) OF THE PROFITS GOT A CRIMINAL WAY

A concept and maintenance of legalization (washing) of the profits got a criminal way are exposed in the article. The International and home legal acts are analysed that give the concept of legalization (washing) of the profits got a criminal way. Basic visions of scientific in relation to

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

forming methods of legalization (washing) of the profits got a criminal way are certain. The features of recognition of methods of legalization (washing) of the profits got a criminal way are outlined.

One of problem questions of counteraction to washing of the profits got a criminal way, folds the process of determination and recognition of methods of criminal acts.

Key words: concept of washing, criminal profits, financial operations, methods of washing, International conventions, legislative acts.

Постановка проблеми. Проблеми протидії з відмиванню доходів, здобутих злочинним шляхом в нашій державі є надзвичайно актуальними, оскільки значна частина вітчизняного капіталу втікає з країни за кордон. З часом ці капітали повертаються на Україну вже у формі іноземних інвестицій із відповідними "пільговими" умовами. Легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, стає для України особливо актуальною сьогодні, оскільки здійснюються ринкові реформи в економіці. Одним із проблемних питань протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, становить процес визначення і розпізнання способів злочинних дій.

Аналіз дослідження проблеми. Дослідження характеристики легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, здійснювали вчені та практики: О. М. Бандурка, П. П. Андрушко, С. Н. Баліна, Г. М. Бірюков, В. М. Бутузов, В. П. Головіна, О. Ф. Долженков, М. В. Джига, Л. М. Доля, О. О. Дудоров, В. А. Журавель, О. Ф. Каївець, Я. Ю. Кондратьєв, Р. О. Коніжай, О. Є. Користін, М. В. Корнієнко, В. С. Мицишин, Н. М. Мироненко, С. І. Ніколаюк, Д. Й. Никифорчук, М. А. Погорецький, В. М. Попович, Г. М. Потинка, О. Б. Сахарова, А. Г. Семчук, М. С. Хруппа, В. І. Шакун, В. Ю. Шепитько, І. В. Цюприк, А. І. Ярмоленко та ін.

Мета статті є дослідження окремих способів легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Виклад основного матеріалу. Проблема протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, набула актуальності у всьому світі у ракурсі боротьби проти тероризму, через створення перешкод у його фінансуванні. У зв'язку з цим розроблено широку нормативно-правову базу та впроваджено різноманітні заходи з протидії на міжнародному рівні, удосконалено національні правові бази різних країн. Проте продовжуються суперечки щодо уніфікації поняття способів легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

У міжнародній практиці вперше поняття легалізації (відмивання) доходів від злочинної діяльності було визначено у Конвенції ООН "Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин", прийнятій Конференцією на її 6-му пленарному засіданні від 19 грудня 1988 р. Члени Конференції, які висловлювали волю країн-учасниць ООН, усвідомлюючи, що незаконний обіг забезпечує великі прибутки і фінансові кошти, що дає змогу транснаціональним злочинним організаціям проникати в урядові механізми, законну торговельну і фінансову діяльність, і суспільство на всіх його рівнях [1, с. 92].

У Конвенції Ради Європи "Про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом" (1990 р.), на відміну від вищевказаної Конвенції ООН, передбачено, що предикатним злочином вважається будь-який злочин, унаслідок якого виникли доходи, що можуть стати предметом злочину, зазначеного у ст. 6 цієї ж Конвенції. Пункт 1 ст. 6 Конвенції розглянуто способи вчинення, а саме:

а) перетворення або передача власності, усвідомлюючи, що така власність є доходом, з метою приховування або маскування незаконного походження власності або з метою сприяння будь-якій особі, замішаній у вчиненні предикатного злочину, уникнути правових наслідків її дій;

б) приховування або маскування справжнього характеру, джерела, місцезнаходження, стану, переміщення, прав стосовно власності або володіння нею, усвідомлюючи, що така власність є доходом;

в) набуття, володіння або використання власності, усвідомлюючи під час отримання, що така власність була доходом;

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

ґ) участь у вчиненні, об'єднання або змова з метою вчинення, замах на вчинення, пособництво, підмова, сприяння і поради щодо вчинення будь-якого із злочинів, визначених відповідно до цієї статті".

Термін "відмивання" грошей позначає перетворення нелегально отриманих грошей на легальні. Запропоновано багато визначень цього поняття. Президентська комісія США з протидії організованій злочинності у 1984 р. використала таке формулювання: "відмивання" грошей – процес, за допомогою якого приховується існування, незаконне походження чи незаконне використання доходів, ці доходи маскуються таким чином, аби вони здавалися такими, що мають законне походження [2, с. 20].

Законодавство інших країн (зокрема Італії, Німеччини) визначало способи вчинення таких злочинів – це доходи, отримані від вчинення злочинів, пов'язаних із наркотиками, фальшуванням грошей, контрабандою, банківськими шахрайськими операціями, банківськими пограбуваннями та крадіжками, шантажем тощо [3, с. 153].

Вивченню способу вчинення злочинів присвячено роботи відомих криміналістів: Р. С. Бєлкіна, І. Ф. Герасимова, І. Ф. Пантелєєва, М. П. Яблокова, Г. Г. Зуйкова та ін.

Так, Г. Г. Зуйков зробив значний внесок у розроблення криміналістичних аспектів способу вчинення злочину, що послугувало основою його твердження про те, що "спосіб учинення злочинів – система дій із підготовки, учинення й приховання злочину, детермінованих умовами зовнішнього середовища, й психофізіологічних властивостей особистості, що можуть бути пов'язані з вибірковим використанням відповідних знарядь або засобів і умов місця й часу" [4, с. 34]. Важливе доповнення до розуміння сутності цієї проблеми зробив Р. С. Бєлкін, указавши на те, що така система дій повинна поєднуватися єдиним злочинним задумом. За відсутності ж задуму, що охоплює всі стадії злочинної діяльності, вона допускає й самостійне існування способу приховання [5, с. 767].

На думку Н. М. Мироненко, під "відмиванням" коштів слід розуміти інвестування або переказ грошових коштів, зароблених злочинним шляхом, з метою приховування джерела їх надходження" [6, с. 25].

А. Е. Жалінський зазначає, що відмивання грошей – це завершальний етап перетворення злочинності у високодохідне та ефективне виробництво, під час якого відбувається протиправна та шкідлива для суспільства концентрація економічної, а відтак і політичної влади в руках неконтрольованої групи осіб [7, с. 8].

О. М. Бандурка під відмиванням коштів розглядає приховування істинного характеру, джерела матеріальних цінностей, розміщення або володіння незаконними коштами, зокрема легалізація таких доходів, перетворення незаконної готівки в іншу форму активу, приховування істинного джерела або власника незаконно набутих коштів, створення видимості законності джерела і власника [8, с. 35].

Професор В. А. Журавель визначає спосіб легалізації злочинних доходів як систему дій, прийомів, операцій, що спрямована на підготовку до легалізації та приховання, маскування її наслідків, а також безпосереднє введення злочинним доходів у легальний сектор [9, с. 323].

Водночас А. М. Решелюк розглядає легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, в одній з чотирьох форм:

1) вчинення фінансових операцій з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів;

2) укладення угоди з такими коштами та майном;

3) вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскування незаконного походження таких коштів або майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження або переміщення;

4) набуття, володіння або використання коштів чи іншого майна, одержаних унаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів [10, с. 571].

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

Учені спосіб вчинення легалізації (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, розуміють, насамперед як:

– механізм надання правомірності злочинно здобутим прибуткам та надприбуткам (О. О. Дударов) [11, с. 70–72]:

– виведення "брудних" коштів зі сфери обігу тіньового капіталу з наданням видимості їх законного походження (Г. А. Матусовський) [12, с. 99–100];

– неконтрольоване введення в комерційний обіг грошових коштів (або майна) за допомогою легальних господарських структур на території України, відкриття дочірніх підприємств закордонних фірм, створення підприємницької оболонки, бачення високої рентабельності для приховання здійснюваних операцій (В. Ю. Щепітько) [13, с. 75–78].

– невід'ємну складову технологій злочинного збагачення, тобто комплексів взаємопов'язаних злочинних дій, що поєднані в єдиний ланцюг злочинної поведінки, де, власне, легалізація є останньою ланкою [14].

Отже, відмивання (легалізація) злочинних доходів – це приховування їх існування, незаконного походження та використання без ідентифікації доходів, одержаних незаконно.

О. Є. Користін до найвідоміших способів, які використовуються під час інтеграції, зараховує: продаж нерухомості; недостовірність цін зовнішньоторговельних операцій; угоди із заниженням ціни; трансферпрайсінг; використання банківських рахунків іноземної чи спільної фірми; депонування готівки на банківський рахунок фірми; підставні компанії та фіктивні кредити; казино та лотереї; встановлення контролю над іноземними банками [15, с. 34].

М. А. Погорецький до типових способів легалізації за допомогою кредитно-банківської системи на стадії звільнення від них є:

– внесок, переказ чи зняття грошей невеликими сумами (структурування);

– "змішування" легальних грошей з нелегальними на банківських рахунках підприємствами, що мають великі обсяги щоденних прибутків готівкою;

– обмінні угоди ("стискання" грошей);

– проведення операцій на суми, що не перевищують встановлених фінансових лімітів (смарфінг);

– екларація як легальний прибуток коштів, одержаних від злочинної діяльності;

– електронний переказ, контрабанда грошей за кордон тощо [16, с. 281].

Світовий та вітчизняний досвід дає змогу виділити основні способи, які використовують організовані злочинні групи для легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом:

1) способи легалізації готівкових коштів: контрабанда валюти; розміщення брудних коштів дрібними внесками на депозитні рахунки (смерфінг); використання підприємницьких структур, що постійно здійснюють операції готівкою; використання пунктів обміну валюти; придбання цінних паперів на пред'явника; отримання споживчих кредитів із наступним їх достроковим погашенням;

2) способи легалізації безготівкових коштів: закупівля та продаж імпортних товарів; структурування безготівкових коштів; використання фондових бірж; укладання правочинів для подальшого використання грошових коштів, отриманих злочинним шляхом, у господарській діяльності [17, с. 91–374; 188–120].

Сучасне визначення способу вчинення легалізації доходів, одержані злочинним шляхом з використання банківської сфери надає Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму" від 18.05.2010 р. Стаття 15 вказаного Закону визначає способи вчинення злочинів у вигляді фінансових операцій, які можуть вказувати на "відмивання" у разі, якщо сума, на яку проводиться, дорівнює чи перевищує 150000 гривень (для суб'єктів господарювання), та має одну або більше таких ознак: переказ грошових коштів на анонімний (номерний) рахунок за кордон; зарахування або переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики); зарахування на рахунок коштів у готівковій формі з їх подальшим переказом того самого або наступного операційного дня іншій особі та ін.

Однак, слід акцентувати на тому, що під час здійснення вказаних фінансових операцій беруться до уваги ті, що є сумнівними. Законом, як вбачається, визначені ті операції, за допомогою яких може бути здійснено легалізацію доходів, інше не зазначено.

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

В. А. Журавель, узагальнюючи практичну діяльність правоохоронних органів, виокремив (класифікував) такі типові злочинні схеми легалізації (відмивання) доходів кримінального походження: а) "змішування" законно грошових коштів із злочинними надходженнями (злочинні гроші вкладаються в підприємства побутового обслуговування, закладів шоу-бізнесу, спорту та ін.; б) укладення фіктивних правочинів (договори куплі-продажу, аренди, страхування та ін.); в) проведення операцій із цінними паперами; застосування псевдоекспортних операцій (безтоварних операцій, під час документального оформлення); г) здійснення операцій з реалізації контрабандних, контрафактних або незаконно привласнених товарів, майна, підпільно виготовленого в Україні; д) використання механізмів псевдоінвестування та використання приватизаційних процесів; ж) використання підконтрольних нерезидентських компаній (де основними сферами є імпортні та експортні операції із завищенням або заниженням вартості товарів (послуг, робіт), а також фальсифікація їхньої поставки (надання, виконання); з) використання штучного банківського кредиту; к) використання благодійних та неприбуткових організацій – коли за рахунок надходження коштів злочинного походження, організуються удавані благодійні акції та заходи, а розрахунки за них проводяться через фіктивні фірми [9, с. 328].

У ст. 209 Кримінального кодексу України надано поняття "відмивання" доходів, одержаних злочинним шляхом та основні способи їх вчинення. Це "вчинення фінансової операції чи укладання угоди з коштами або іншим майном, одержаним унаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскування незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, а так само набуття, володіння або використання коштів чи іншого майна, одержаних унаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів" [18, с. 335].

Вище згадані діяння можна розглядати як спеціальний вид приховування злочину, відповідальність за який передбачено окремими кримінально-правовими нормами (ст. 198 і 306 КК України).

У 2003 р. внесено зміни до ст. 198 КК України. Законодавець додав до диспозиції статті такі способи, як заздалегідь не обіцяне одержання майна, свідомо добутого злочинним шляхом. Водночас необхідність такого доповнення викликає сумнів, оскільки в статті передбачена відповідальність за заздалегідь не обіцяне придбання майна, свідомо добутого злочинним шляхом. Так, термін "одержати" означає "узяти", придбати те, що вручається, пропоноване, шукане, а термін "придбати" – "одержати у володіння".

Вважаємо, що між розглянутими термінами немає істотної відмінності, яка б могла вплинути на визначення злочинного способу. Зайве доповнення закону утруднює його розуміння, що негативно відображається на практиці його застосування.

Треба зазначити, що законодавець спробував розмежувати ст. 198 і 209 КК України. Зі змісту ст. 198 КК випливає, що відповідальність за цією нормою настає "за відсутності ознак легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом". Однак про те, які саме ознаки вимагаються для розмежування злочинів, в статті не йдеться.

Крім цього, стаття 306 КК України передбачає відповідальність за розміщення коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їхніх аналогів та прекурсорів у банках, на підприємствах, в установах, організаціях та їхніх підрозділах, або придбання на такі кошти об'єктів, що підлягають приватизації, чи обладнання для виробничих або інших потреб, з метою використання таких коштів і майна з метою подальшого незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їхніх аналогів та прекурсорів.

Склад злочину, передбачений ст. 306 КК України, є спеціальним стосовно складу злочину, передбаченого ст. 209 КК України. Відмінність між ними полягає, зокрема, у джерелах походження доходів (у ст. 306 ними є кошти, отримані від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їхніх аналогів або прекурсорів), деяких ознаках об'єктивної сторони (ст. 209 містить більшу кількість способів вчинення протиправних дій). Важливим для кваліфікації за ч. 2

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

ст. 306 КК України є встановлення великого розміру коштів, яким визнається сума, що становить двісті та більше неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Результати дослідження засвідчують, що технологічний процес використання кримінальних наркокоштів складається з трьох стадій, що нерідко перекривають одна одну: перша полягає в розміщенні (укладанні) готівки в нормальний обіг грошових коштів; друга – в маскуванні (приховуванні слідів і шляхів поширення) фізичного руху грошових коштів; третя – в інтеграції (поверненні або витраті легітимізованих коштів).

Для визначення способу вчинення вказаних злочинів необхідно виявляти сліди легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, які відображені у різноманітних документах (письмових, електронних). Так, дії, що пов'язані з розміщенням готівки на банківських рахунках, вивезенням валюти за кордон, відображаються у "чорній" бухгалтерії та звітності, засобах оперативного документування. Маскування протиправності володіння тими чи іншими коштами тягне за собою появу слідів матеріальної або інтелектуальної підробки. Незаконне відкриття та використання валютних рахунків за кордоном характеризується слідами, що відображаються у банківській, податковій звітності та специфічній документації органів валютного контролю. Відкриття депозиту в банківській установі передбачає необхідність оформлення певного переліку документів, на яких залишаються контрольні підписи особи. Під час здійснення електронних платежів сліди залишаються на сервері банку, операції з нерухомістю – в документах нотаріальних контор та бюро технічної інвентаризації, а з цінними паперами – в реєстрі власників цінних паперів.

Висновки. Результати досліджень засвідчують, що в основу обранням способу легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом залежить від сфери, до якої мають доступ злочинці (підприємницька діяльність, обслуговування населення, банківська сфера тощо), який завжди має вигляд приховання злочину. Для відмивання грошей здебільшого використовується фінансово-банківська система, де спосіб приховання злочину відбувається у вигляді сумнівних операцій.

Для безпомилкового визначення способу легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом потребує ретельного аналізу злочинних дій передбачених ст. 198, 209, 306 КК України.

1. Сімовян С. В. Аналіз національного законодавства, що забезпечує боротьбу з відмиванням грошей в Україні / С. В. Сімовян // Вісник національного університету внутрішніх справ. – Харків. – 2003. – Вип. 24. – С. 92–102. 2. Енциклопедія банківської справи / за ред. В. Ющенка. – К. : Атіка, 2001. – 640 с. 3. Ніколаюк С. І. Проблеми оперативного забезпечення протидії легалізації коштів, здобутих злочинним шляхом / С. І. Ніколаюк, А. Г. Семчук // Науковий вісник. – К. : НАВСУ, 2003. – № 4. – С. 153–161. 4. Зуйков Г. Г. Поискпреступников по признакам способов совершения преступлений / Г. Г. Зуйков. – М. : Академия МВД СССР, 1970. – 290 с. 5. Белкин Р. С. Криминалистическое учение о фиксации доказательственной информации. Курс криминалистики : учебн. пособие для вузов. – 3-е изд., доп. / Р. С. Белкин. – М. : Юнити-Дана; Закон и право, 2001. – 837 с. 6. Мироненко Н. М. Легалізація (відмивання) коштів – різні підходи до поняття: бюлетень з обміну досвідом роботи / Н. М. Мироненко. – К. : МВС України, 2001. – № 136. – С. 25–28. 7. Кернер Х.-Х. Отмывание денег: Путеводитель по действующему законодательству и юридической практике / Х.-Х. Кернер, *3.* Дах*; предисл. А. Э. Жалинского ; пер. с нем. Т. Родионовой, Дж. Войновой. – М. : Международные отношения, 1996. – 40 с. 8. Бандурка А. М. Украина против "грязных" денег / А. М. Бандурка, С. В. Симовьян. – Х. : ХНУВС, 2003. – С. 35–45. 9. Журавель В. А. Розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Настільна книга слідчого: наук.-практ. видання для слідчих і дізнавачів / [М. І. Панов, В. І. Шепітько, В. О. Коновалова та ін.]. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Вид. дім "Ін Юре", 2008. – С. 322–335. 10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. – 4-те вид., перероб. та доп. / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К.: Юридична думка, 2007. – 1184 с. 11. Дудоров О. Чи спливуть "брудні гроші" на поверхню. Легалізація злочинних прибутків, проблеми кримінально-правової протидії /*

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

О. Дудоров // Вісник. – 1998. – № 1. – С. 70–72. 12. Матусовський Г. А. Особливості формування криміналістичної характеристики легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом / Г. А. Матусовський // Питання боротьби зі злочинністю. – Х., 2004. – Вип. 9. – С. 99–100. 13. Шепитько В. Ю. Преступные технологии легализации (отмывания) денежных средств и способы их разоблачения: науч.-практ. пособ. / В. Ю. Шепитько. – Х., 2002. – 245 с. 14. Про практику застосування законодавства про кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 квіт. 2005 р. № 5 // Вісник Верховного Суду України. – 2005. – № 5 (57). – С. 11. 15. Користін О. Є. Відмивання коштів: теоретико-правові засади протидії та запобігання в Україні : монографія / О. Є. Користін. – К. : ДП "Друкарня МВС України", 2009. – 336 с. 16. Погорецький М. А. Особливості розслідування легалізації (відмивання) грошових коштів, отриманих злочинним шляхом, з використанням кредитно-банківської системи. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посіб. / О. В, Бищовець, М. А. Погорецький, Д. Б. Сергєєва та ін.; за ред. М. А. Погорецького та Д. В. Сергєєвої. – К. : Алерта, 2015. – С. 279–300. 17. Марчук Р. П. Боротьба з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням туризму. Т. 1. Міжнародні нормативно-правові акти та стандарти : навч. посібник / Р. П. Марчук, О. І. Попов, В. А. Онісьєв. – К. : Міжнар. агенція "БІЗОН", 2008. – 384 с. 18. Андрушко П. П. Проблеми кваліфікації легалізації (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом. Правова держава / П. П. Андрушко // Щорічник наукових праць Інституту держави і право ім. В. М. Корецького НАН України. – Вип. 13. – К., 2002. – С. 334–346.

REFERENCES

1. Simovyan S. V. Analiz natsional'noho zakonodavstva, shcho zabezpechuye borot'bu z vidmyvannyam hroshey v Ukrayini [Analiznatsionalnogozakonodavstvaschozabezpechuє Borotbasvidmiv annyampennesinUkraïni]. News natsionalnogo universitetu vnutrishnih ref. Kharkiv. 2003. Vol. 24. pp. 92–102. 2. Entsyklopediya bankivs'koyi spravy [Enzyklopädiebankivskoïspravi]. For Ed. V. Yushchenko. Kiev: Atika Publ, 2001. 640 p. 3. Nikolayuk S. I. Problemy operatyvnoho zabezpechennya protydiyi lehalizatsiyi koshtiv, zdobutykh zlochynnym shlyakhom [Operationalissueszabezpechennya protidiïlegalizatsiïkoshtivzdobutihzlochinnimshlyakhov]. Naukova News. Kiev: simply Publ, 2003. Vol. 4. pp. 153–161. 4. Zuikov G. G. Poiskprestupnikov po priznakam sposobov sovershenіya prestuplenii [Criminalssearchforsignsofwaysofcommittingcrimes]. Moscow: Academy of Ministry of Internal Affairs of the USSR Publ, 1970. 290 p. 5. Belkin R. S. Kriminalisticheskoe uchenie o fiksatsii dokazatel'stvennoi informatsii. Kurs kriminalistiki: uchebn. posobie dlya vuzovn [Criminalisticdoctrine ofevidentiaryinformationfixation.CriminologyCourseTrainigmanualforschools]. Moscow: Unity-Dana; Law and Law Publ, 2001. 837 p. 6. Myronenko N. M. Lehalizatsiya (vidmyvannya) koshtiv – rizni pidkhody do ponyattya: byuleten' z obminu dosvidom roboty [Legalizationlaunderingof moneydifferentapproachestotheconceptbulletinexcangeexperience]. Kyiv, Ukraine Interior Ministry, 2001. Vol. 136. pp. 25–28. 7. KernerKh.-Kh. Otmyvanie deneg: Putevoditel' po deistvuyushchemu zakonodatel'stvu i yuridicheskoi praktike [MoneyLaunderingAguidetothecurrentlegislation andlegalpractice]. foreword. AE Zhalinsky; per. with it. Rodionova T., J. Voinov. Moscow: International Relations Publ, 1996. 40 p. 8. Bandurka A. M. Ukraina protiv "gryaznykh" deneg [Ukraineagainstdirtymoney]. Kharkov: HNUVD Publ, 2003. pp. 35–45. 9. Zhuravel' V. A. Rozsliduvannya lehalizatsiyi (vidmyvannya) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shlyakhom. Nastil'na knyha slidchoho: nauk.-prakt. vydannya dlya slidchykh i diznavachiv [Investigationlegalizationlaunderingof proceedsfromcrimeInvestigationHandbooknaukandpracticalpublicationforinvestigatorsandinquirers]. Kyiv: Ed. House "John Jure" Publ, 2008. pp. 322–335. 10. Naukovo-praktychnyy komentar Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny [ScientificandpracticalcommentaryoftheCriminalcodeofUkraine]. Ed. E. Melnyk, MI Havronyuk. Kyiv: Legal opinion Publ, 2007. 1184 p. 11. Dudorov O. Chy splyvut' "brudni hroshi" na poverkhnyu. Lehalizatsiya zlochynnykh prybutkiv, problemy kryminal'no-pravovoyi protydiyi [Dofloatdirtymoneytothesurfacelegalizationofcriminalprofitsissuesofcriminallawcombating]. Veche. 1998. Vol. 1. pp. 70–72. 12. Matusovs'kyy H. A. Osoblyvosti formuvannya kryminalistychnoyi

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua

kharakterystyky lehalizatsiyi (vidmyvannya) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shlyakhom [Featuresofformationof criminologicalcharacteristicsoflegalizationlaunderingofproceedsfromcrime]. The issue of combating crime. Kharkiv, 2004. Vol. 9. pp. 99–100. 13. Shepit'ko V. Yu. Prestupnye tekhnologiilegalizatsii (otmyvaniya) denezhnykh sredstv i sposobi ikhrazoblacheniya: nauch.-prakt. posobie [Criminaltehnologiilegalizatsiilaunderingofmoneyandawaytoihrazoblacheniyascientificpracticalbenefit]. Kharkiv, 2002. 245 p. 14. Pro praktyku zastosuvannya zakonodavstva pro kryminal'nu vidpovidal'nist' za lehalizatsiyu (vidmyvannya) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shlyakhom: Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrayiny vid 15 kvit. 2005 r. № 5 [Onthepractice oflawoncriminalliabilityforthelegalizationlaunderingofproceedsfromcrimeThedecisionoftheSupremeCourtofUkraineApr152005rNumber5]. Bulletin of the Supreme Court of Ukraine. 2005. Vol. 5 (57). pp. 11. 15. Korystin O.Ye. Vidmyvannya koshtiv: teoretyko-pravovi zasady protydiyi ta zapobihannya v Ukrayini: monohrafiya [Moneylaundering:theoreticalandlegalbases ofcounteractionandpreventioninUkraine Monograph]. Kyiv: SE "Printing Internal Affairs of Ukraine" Pub , 2009. 336 p. 16. Pohorets'kyy M. A. Osoblyvosti rozsliduvannya lehalizatsiyi (vidmyvannya) hroshovykh koshtiv, otrymanykh zlochynnym shlyakhom, z vykorystannyam kredytno-bankivs'koyi systemy. Rozsliduvannya okremykh vydiv zlochyniv: navch.posib [Featuresinvestigatethelegalizationlaunderingofmoneyfrom crimeusingcreditand banking systemTheinvestigationofcertaintypesofcrimesnavch.posib]. Kyiv: Alert Publ, 2015. pp. 279–300. 17. Marchuk R. P. Borot'ba z lehalizatsiyeyu (vidmyvannyam) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shlyakhom, i finansuvannyam turyzmu. T. 1. Mizhnarodni normatyvno-pravovi akty ta standarty: navch. Posibnyk[Combatinglegalizationlaunderingofproceedsfromcrimeandfinancingoftourism.T.1.Internationalr egulationsandstandardsteachmanua]. Kyiv: Intern. Agency "BIZON" Publ, 2008. 384 p. 18. Andrushko P. P. Problemy kvalifikatsiyi lehalizatsiyi (vidmyvannya) hroshovykh koshtiv ta inshoho mayna, zdobutykh zlochynnym shlyakhom. Pravova derzhava [Problemsqualificationlegalizationlaunderingof moneyorotherpropertyacquiredbycriminalmeans.The rule of law]. Yearbook of scientific works of the Institute of State and Law. VN Koretsky NAS of Ukraine. Vol. 13. Kyiv, 2002. pp. 334–346.

Lviv Polytechnic National University Institutional Repository http://ena.lp.edu.ua